

Všestranné pojetí komunistické výchovy samozřejmě předpokládá také rozvoj tělesný. K této složce výchovy se však žádný z účastníků konference, kromě úvodního referátu, nevyjádřil. To bude úkol, který v příštích jednáních nemůže být opomenut.

I když uvedená konference byla první tohoto druhu na FF UJEP, podařilo se při jednání vytvořit příznivou pracovní atmosféru, která přispěla k navázání hlubších kontaktů s pedagogickými pracovišti v českých zemích i s pracovišti kateder pedagogiky z družebních univerzit. Přinesla společné přání a rozhodnutí tento důležitý společenský jev dále zkoumat, aby se tak napomohlo v praxi realizaci všestranné komunistické výchovy.

Naše zkušenost se studentskou vědeckou a odbornou činností

Každoročně probíhá na naší fakultě soutěž ve studentské vědecké a odborné činnosti, organizovaná z iniciativy fakultního výboru SSM za účinné pomoci stranické organizace i ostatních společenských složek.

Také katedra pedagogiky chápe SVOČ jako nedílnou součást výchovně vzdělávacího procesu, která rozvíjí u posluchačů schopnost samostatné tvůrčí práce, vede k prohlubování jejich zájmu o obor a podílí se i na formování morálně politického profilu.

SVOČ je soustředěna, stejně jako na jiných katedrách, do studentského vědeckého kroužku, jenž se osvědčil jako velmi vhodná forma pro získávání speciálnějších vědomostí, dovedností, návyků i jako vhodný prostředek výchovy studentů k vědecké práci. Přitom si je třeba uvědomit, že výchova k vědecké práci nemůže být jen záležitostí studentského vědeckého kroužku. Ve všech disciplínách studovaného oboru by měl být posluchač veden ke schopnosti vědeckého myšlení, čímž by se připravoval na další dlouhodobé sebevzdělávání po absolvování vysoké školy.

Pozornost při výběru okruhů a témat soutěžních prací pro studentský vědecký kroužek je zaměřena na aktuálnost, úzkou návaznost na státní, resortní a fakultní plány katedry a na konkrétní požadavky praxe. V této souvislosti zůstává trvalým úkolem snaha o skloubení osobní motivace posluchače ke zvolenému tématu s celospolečenskými zájmy.

Od školního roku 1974/75 probíhá SVOČ na katedře pedagogiky v samostatné sekci. Z celkového počtu 6 prací vyšly v tomto roce z fakultního kola vítězně následující soutěžní práce:

- I. místo s. Magda Černá: „Připravenost ke školní docházce“.
- II. místo s. Miroslava Marková: „Specifičnost výchovného působení na slabozrakého žáka“.
- III. místo s. Marie Jůvová: „Všestranný rozvoj osobnosti dítěte v podmínkách dětských letních táborů“.

Zvláště úspěšný byl následující ročník SVOČ v pedagogické sekci. Ve fakultním kole odeznelo 9 referátů ze soutěžních prací, z nichž porota nejvýše ohodnotila práce s tématy:

- I. místo s. Miloslav Jůzl: „Problematika estetické výchovy mravně defektních“.
- II. místo s. Lenka Skácelová: „Zkouška jako jedna z metod kontroly vysokoškolského studia“.
- III. místo s. Dana Krejčířová: „Význam vysokoškolské zkoušky pro formování socialistického člověka“.

Kromě hlavních cen se porota v tomto roce rozhodla udělit 3 čestná uznání pracím s. Radky Bardunkové: „Uplatnění vysokoškolského studia při vedení PO SSM“, s. Josefa Malacha: „Modernizace pedagogického procesu na vysoké škole“ a práci s. Bronislavy Podedworné: „Tělesná výchova na vysoké škole a její výchovné působení“.

Z hlediska účasti vítězných prací z fakultních kol v kolech celostátních můžeme oba uvedené ročníky SVOČ hodnotit velmi pozitivně. Ve školním roce 1974/75 získala práce s. M. Černé v celostátním kole v Prešově 3. místo, o rok později se umístila s. D. Krejčířová a s. L. Stará v bratislavském celostátním kole na velmi pěkném 2. místě a v témže roce obsadila práce s. M. Jůzla 4. místo v celostátním kole v Praze.

V letošním roce vzniklo ve studentském vědeckém kroužku 7 soutěžních prací z oblasti vysokoškolské pedagogiky, předškolní pedagogiky, speciální pedagogiky dospělých a mimoškolní výchovy v PO SSM. Všechna vybraná témata souvisela s vědeckovýzkumnou činností katedry. Je navíc potěšující skutečností, že z celkového počtu prací se 4 z nich, tj. nadpoloviční většina, úzce pojily k hlavnímu téžisku práce katedry – problematice pedagogiky vysokých škol.

Úroveň předložených prací byla mimořádně vysoká, proto nebylo snadné určit z nich tři nejúspěšnější. V konečném rozhodnutí udělila porota I. místo práci s. Jarmily Kocinové „Místo tělesně postižených v naší společnosti“, jež řešila dosud málo zkoumané problémy speciální pedagogiky, důležité z hlediska její teorie i praxe.

Na II. místě se umístila soutěžní kolektivní práce s. Věry Strmiskové a s. Petra Macka „Denní režim studenta filozofické fakulty UJEP na kolejích“. Autoři v ní soustředili pozornost na téma těsně spjaté s výzkumnou činností katedry a na základě výzkumu poměrně širokého okruhu respondentů přinesla závažné závěry teoretické i praktické povahy.

Na podkladě spojení teoretické analýzy s dotazníkovým výzkumem se s. Josef Malach zamýšlel nad novým pojetím výchovně vzdělávacího procesu a uplatňováním moderních metod i prostředků v činnosti učitele. Jeho práci „Nové prvky v činnosti učitele“ prisoudila porota III. místo.

Vedle těchto vítězných prací byla udělena čestná uznání práci s. Hany Formanové „Výzkum výtvarné výchovy na mateřské škole“ a práci s. Lea Čudy „K některým otázkám mravního přesvědčení a morálních názorů“.

Hodnotíme-li celkově výsledky studentské vědecké a odborné činnosti na naší katedře, musíme konstatovat, že odměněné práce prokázaly vysokou odbornou i ideově politickou úroveň, spjitost s aktuálními otázkami praxe i s vědeckovýzkumnými plány katedry, schopnost studentů samostatně se v zadaných problémech orientovat a řešit je. Připojené diskuse, v nichž odezněla řada cenných diskusních příspěvků, obzřely zvýšený zájem o studentskou vědeckou a odbornou činnost, což je jistě dobrý předpoklad k tomu, aby příští ročníky SVOČ na katedře pedagogiky byly ještě úspěšnější.

Jarmila Novotná

Žečo Atanasov: Istorija na estetičeskoto vazpitanie, Nauka i izkustvo, Sofija 1974, 295 str.

V dějinách pedagogiky nebývají časté monografie, věnované historii určitého pedagogického problému, určité výchovné složky nebo určité výchovné formy či metody. Tím ojedinělejší je podrobná monografie, věnovaná vývoji významné, a přece tak často opomíjené složce komunistické výchovy, jakou je výchova estetická. Nedá se říci, že by vůbec neexistovaly pokusy o řešení této problematiky. Setkáme se s nimi v pedagogice sovětské (V. P. Šestakov, *Problemy estetičeskogo vospitanija, 1962*), polské (I. Wojnar, *Estetyka i wychowanie, 1964*) i československé (B. S. Urban, *Úvod do teorie estetické výchovy, 1970*); i když uvedené práce nenesou oficiální název dějiny estetické výchovy, je historickosrovnávací analýza podstatnou částí těchto monografií. Všechny tyto práce jak rozsahem, tak i šíří záběru překračuje však studie profesora Žečo Atanasova, DrSc., vedoucího katedry pedagogiky na filozofické fakultě Univerzity Klimenta Ochridského v Sofii, který po léta rozvíjí obor estetické výchovy jak v rovině teoretické, tak i praktické.

Recenzovaná práce Žečo Atanasova navazuje na předchozí jeho studie o literární výchově a o výchovné úloze folklóru a zvláště pak na jeho spis určený širší veřejnosti „Besedi za estetičeskoto vazpitanie“ (Sofija 1973) a představuje relativní vrchol v jeho dosavadní plodné činnosti. Spis „Dějiny estetické výchovy“ sleduje vývoj estetickovýchovných snah i estetickovýchovných teorií od nejstarších údobí až po socialistickou současnost. Obor dějiny estetické výchovy jako specifická historicko pedagogická disciplína samozřejmě těsně souvisí s několika dalšími obory – se všeobecnými dějinami společnosti, s obecnými dějinami výchovy a v nemalé míře i s dějinami estetiky a kultury. Při jejich řešení hrozí proto každému autorovi nebezpečí, aby nepředimenzoval vztahy těchto disciplín a aby nesuploval dějinami estetické